Make Peace

 ${\bf ``O_{y!"}}$

"What's the matter Chaim? Is everything okay?"

"No, Abba. Everything is not okay." "What is the matter?"

"I am learning this week's parasha about the *machlokes* (dispute) of Korach. It is so horrible that it pains me just to think about it."

"Chaim, I am very happy to hear that." "You are happy that I am in tsaar (distress), Abba?"

"No. I am happy for another reason. You take your Torah learning so seriously, Chaim that you are in *tsaar* when you read about the terrible effects of the *machlokes* of Korach. The Torah is not

just an academic study for you; rather it is alive. It is a vital part of your life. That is a very big accomplishment."
"Thank you Abba, however, I am still in tsaar."

"I am sure that reading the story of Korach has motivated you avoid machlokes at all costs."

"It has, Abba. In fact, I want to go one step further. I want to make

peace in the world."

"That is wonderful, Chaim! The Gemora at the very end of Mesechta Brochos instructs us exactly how to make peace in the world."

"Please share it with me, Abba."

"My pleasure, Chaim. Rebbe Elazar says in the name of Rebbe Chanina, 'Talmidei chachomim increase peace in the world, as it says, "All your children will be students of Hashem, and your children's peace will be abundant" (Yishaya 54:13). Do not read "your children," rather read, "your builders." The first step is to be a talmid chochom. Learn, learn, and learn Torah until you become a talmid chochom."

"That is my goal, Abba!"

"Fantastic, Chaim. However, do not stop there. The commentary of the *lyun Yaakov* shows precisely how *talmidei chachomim* increase peace. They settle *machlokes* between people. When litigants come with their claims, *talmidei chachomim* judge the dispute according to *dinei haTorah* (the laws of the Torah), and resolve the differences between the two sides. That is one aspect of increasing peace – settling *machlokes*. Additionally,

when talmidei chachomim are learning Torah amongst themselves in the Beis HaMedrash, they come to machlokes in their learning. Each has his own interpretation of the sugya (subject) that they are learning. Just as the talmidei chachomim are arguing down here in this world, so too the heavenly angels are having the same dispute in the spiritual world. The machlokes is settled either one of two ways. Either they agree to disagree, and each one accepts that both points of view are valid, or they agree that one is wrong and the other is right. When the machlokes is settled down here, the heavenly angels are at peace also. And so, talmidei chachomim make peace in both the upper and lower worlds. The gemora (Kiddushin 30b) darshens this from a verse in parashas Chukas (Bamidbar 21:14). Talmidei chachomim are fighting

a war over the sugya. If their goal is to come to the emmes (truth) li'shaim shomayim (for the sake of Heaven), they will come to love

> each other." "I understand, Abba. A

> > talmid

chochom

makes peace with his fellow talmidim, and settles disputes between others."

"Excellent, Chaim, however, it goes even farther than that. The Etz Yosef cites a verse in parashas Bechukosai (Vayikra 26:3,6). 'If you will follow my decrees ... I will provide peace in the land.' Rashi explains that 'going in my ways' means toiling in Torah. Therefore, talmidei chachomim who toil in Torah bring peace to the land."

"I am so inspired, Abba."

"Good, Chaim. Let us continue with the gemora. Rebbe Chanina calls children 'builders'. The gemora (Shabbos 114a) states that talmidei chachomim work at building the world all the days of their lives. How? The Maharsha elucidates that Torah is Hashem's tool to create the world. Talmidei chachomim, by learning and upholding the Torah on a very high level, supply Hashem (so to speak) with a very high quality, powerful tool to continue building up the world."

"This is incredible, Abba. Each word of Torah is so powerful!"

"Indeed, Chaim. The most far-reaching effect of the Torah of *talmidei chachomim* is bringing peace even to *reshayim* (wicked people). We understood the

word 'bonoyich' to mean 'builders'. The Rif darshens it to mean those who are 'misbonen', who think deeply; contemplating the profound meanings of the Torah. These talmidei chachomim bring peace even to reshayim, as the next verse in the gemora states, 'For the sake of my brethren and comrades, I shall speak of peace in the midst of others' (Tehillim 122:8 or 9). 'Brethren and comrades' are the talmidei chachomim, whom peace comes for their sake, even to others – reshayim – who do not deserve it."

"Unbelievable, Abba. Learning Torah is an 'explosion' of peace! I want to be a big peacemaker! I want to be a big talmid chochom!"

"May Hashem help you to succeed, Chaim."

Kinderlach . . .

Imagine a world with an 'explosion' of peace. No more machlokes, sinas chinam, discrimination, and other tsaar. Only blessing, harmony, and nachas ruach. Do you want to bring peace to the world? Of course you do! Learn Torah! It brings peace to those who learn it, to those who have disputes, to reshayim who do not deserve it, and gives Hashem the tools to build up the world. Peace is a super-power in the universe. Become a talmid chochom and bring peace to the world.

Directly to the Source

 $oldsymbol{K}$ orach did not take his complaint directly to Moshe Rabbeinu. Rather, he gathered 250 people and voiced his opinions to them. He did this in a way that made a mockery of Moshe Rabbeinu and the Torah. Contrast this with Moshe Rabbeinu's actions. He went privately to Korach, careful not to embarrass him in public. Moshe explained to him that the selection of Aharon for Kohen Godol was a command from Hashem. Similarly, the Torah laws that Korach questioned were directly from Hashem. An argument that is li'shaim shomayim (for the sake of Heaven) strives for the truth. Moshe Rabbeinu was a man of truth who sought peace. Korach was not interested in truth. He wanted to satisfy his own desires by creating and increasing an unjustified argument.

Kinderlach . . .

Moshe Rabbeinu teaches us how to make peace. Go to the other person directly and privately. Explain yourself and your point of view in a soft tone of voice. If you are honest, then you have done your part. With Hashem's help, the other person will also be honest and the matter will be settled.

קורח לא הלך ישר למשה רבינו עם תלונותיו. במקום זה, הוא אסף 250 איש והשמיע להם את טענותיו. הוא עשה זאת בדרך של התלוצצות ממשה רבינו והתורה. השוו זאת לתגובתו של משה רבינו. הוא הלך לדבר ביחידות עם קורח, ונזהר לא לבייש אותו ברבים. הוא הסביר לו שבחירתו של אהרון הכהן לכהן גדול היתה על פי צווי ה'. באופן דומה, כל ציוויי התורה עליהם הקשה קורח, היו גם הם מאת ה'. בויכוח לשם שמים, שואפים להגיע לאמת. משה רבינו היה איש אמת שרדף שלום. קורח לא היה מעונין באמת. הוא רצה לספק את רצונותיו האישיים על ידי יצירת מחלוקת לא מוצדקת והגברתה.

ילדים יקרים . .

משה רבינו מלמד אותנו כיצד לעשות שלום. לכו ישירות ובאופן פרטי לאדם השני. הסבירו את עצמכם בקול נמוך ושקט. אם אתם ישרים, עשיתם את שלכם. בעזרת ה' גם האדם השני יהיה ישר והענין יסודר.

עושה שלום

"!אוי ואבוי

"מה קרה, חיים? האם הכל בסדר?"

"לא, אבא. לא הכל בסדר." "מה קרה?"

אני לומד את פרשת השבוע" הזה – את סיפור מחלוקת קורח ועדתו. הסיפור נורא כל כך, שמצער לי לחשוב עליו."

"חיים, אני שמח מאוד לשמוע זאת."

"אתה שמח שאני מצטער, אבא?"

"לא. אני שמח מסיבה אחרת. אתה מתייחס ללימוד התורה שלך כה ברצינות, חיים, שאתה מצטער כשאתה קורא על ההשלכות הנוראות של מחלוקת קורח ועדתו. התורה איננה סתם עוד לימוד עבורך, אלא דבר חי; חלק חיוני מחייך. זהו הישג גדול מאוד."

"תודה לך אבא. אך עדיין כואב לי הדבר."

אני בטוח שקריאת הסיפור על קורח מניעה אותך להימנע" ממחלוקות בכל מחיר.'

"כן, אבא. ואני רוצה לעשות צעד מעבר לכך. אני רוצה לעשות שלום בעולם."

"נהדר, חיים! הגמרא בסוף מסכת ברכות מלמדת אותנו כיצד לעשות שלום בעולם."

"אנא, ספר לי כיצד, אבא."

"בשמחה, חיים. ר' אלעזר אומר בשם ר' חנינא: 'תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר "וכל בנייך לימודי ה' ורב שלום בנייך" (ישעיה נ"ד, י"ג). אל תקרי "בנייך" אלא "בונייך."" הצעד הראשון להשכנת שלום בעולם הוא להיות תלמיד חכם: ללמוד תורה עוד ועוד, עד שאתה נעשה לתלמיד חכם."

"זוהי המטרה שלי, אבא!"

"מצויין, חיים. אך אין להסתפק בכך. הפירוש 'עיון יעקב' מראה בדיוק כיצד תלמידי חכמים מרבים שלום. הם מיישבים מחלוקות בין אנשים. כאשר מגיעים שני בעלי דין עם טענותיהם, תלמידי חכמים שופטים את המקרה לפי דיני התורה, ומיישרים את ההדורים ביניהם. זהו סוג אחד של הגברת שלום – יישוב מחלוקות. ובנוסף לכך, כאשר תלמידי חכמים לומדים תורה בינם לבין עצמם בבית המדרש, הם נקלעים למחלוקות בלימודם. לכל אחד יש את

פירושו שלו לסוגיא הנלמדת. וכמו שתלמידי חכמים מתווכחים ביניהם פה בעולם הזה, כך מלאכי השרת דנים ומתווכחים באותו נושא בעולמות הרוחניים. המחלוקת מיושבת בסוף באחת משני דרכים: או ששני הצדדים מסכימים שלא להסכים, וששתי הדעות תקפות, או שהם מסכימים שאחד צודק והשני טועה. כאשר המחלוקת מיושבת פה למטה, אזי גם מלאכי השרת מגיעים לשלום ביניהם. וכך, תלמידי חכמים עושים שלום בעולמות העליונים והתחתונים כאחד. הגמרא (קידושין ל' ע"ב) דורשת זאת מהפסוק בפרשת חוקת (במדבר כ"א, י"ד). תלמידי חכמים יוצאים למלחמה על סוגיות. אם מטרתם היא לשם שמיים, להגיע לאמת, הם יבואו בסופו של דבר לאהוב זה את זה."

"הבנתי, אבא. התלמיד-חכם עושה שלום עם חבריו התלמידים, ומיישב מחלוקות בין אנשים אחרים."

"מצויין, חיים. אך הברכה שתלמידי חכמים מביאים לעולם גדולה עוד יותר ממה שכבר אמרנו: העץ יוסף מצטט פסוקים מפרשת בחוקותי (ויקרא כ"ו, ג', ו'): 'אם בחוקותי תלכו... ונתתי שלום בארץ.' רש"י מפרש ש'בחוקותי תלכו' משמעו 'שתהיו עמלים בתורה'. ומכאן נובע שתלמידי חכמים העמלים בתורה מביאים שלום לכל הארץ."

"חיזקת אותי מאוד, אבא."

"טוב, חיים. הבה נמשיך עם הגמרא. רבי חנינא אומר שבנים הם 'בונים'. הגמרא (שבת קי"ד ע"א) אומרת שתלמידי חכמים

עמלים על בניין העולם כל ימי חייהם. כיצד? המהרש"א מסביר שהתורה היתה 'אומנותו של הקב"ה בבריאת העולם' – הכלי שבאמצעותו הוא ברא את העולם. תלמידי חכמים הלומדים והמקיימים את התורה ברמה גבוהה מאוד, כלי מספקים (כביכול) לקב"ה משוכלל ביותר שאתו הוא להמשיך לבנות את העולם."

"ממש בלתי יאומן, אבא. כל מילה של לימוד תורה היא בעלת כוח עצום!" "אכן כן, חיים. ההשפעה מרחיקת-

הלכת ביותר של תורתם של תלמידי חכמים, היא שהיא מביאה שלום גם לרשעים. אנו מבינים את המילה 'בונייך' – כמתכוון לאנשים שבונים. הרי"ף דורש זאת על אלה שמתבוננים – לומדים ומנסים להבין את עמקות התורה. תלמידי חכמים אלה מביאים שלום אפילו לרשעים, כפי שאומר הפסוק המובא מיד לאחר מכן בגמרא

'למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך' (תהלים קכ"ב, ח' או ט'). 'אחי ורעי' הם תלמידי החכמים, שבזכותם בא השלום, אפילו "לאחרים – לרשעים – שלא מגיע להם

"לימוד תורה, אבא, הוא אם כן מעיין שופע שלום! אני רוצה להיות עושה שלום עצום! אני רוצה להיות תלמיד חכם גדול!" "יהי רצון שה' יעזור לך להצליח בכך, חיים."

ילדים יקרים . . .

תארו לעצמכם עולם שהוא מעיין שופע של שלום. לא עוד מחלוקות; לא עוד שנאת חינם, אפליות וגורמים אחרים של צער וכאב. רק ברכה, שלמות ונחת רוח. האם אתם רוצים להביא שלום לעולם? ודאי שכן! לימדו תורה! היא מביאה שלום למי שלומד אותה, לאלה ששקועים במחלוקות, וגם לרשעים שלא מגיע להם להיות בשלום, והיא נותנת לה' את כלי האומנות שאיתו הוא יכול לבנות את העולם. השלום הוא כוח-על בעולם. היו לתלמידי חכמים והביאו שלום לעולם.